
DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

ICTERO.

2

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,

DE

ICTERO.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S. S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,
Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

JOANNES COX,

ANGLUS,

Societatis Regiae Physicae Edinensis Socius Honorarius.

*In hominum genere nulla melior est natura, quam eorum, qui se
natos ad homines juvandos, tutandos, conservandos arbitrantur.*

Dr BURTON, De Aëris Ufu.

Ad diem 24. Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,LXXXIX.

Viro admodum reverendo

THOMÆ BLACKLOCK, D. D.

Amica luce carenti,

De

Cujus eruditione,

Quoniam sibi dimidium haud notum;

Cujus virtutibus,

Quoniam Johnsonianum postularent ingenium;

Cujus beneficiis

Se erga suosque,

Quoniam verba defunt idonea;

Nil potest dicere:

GEORGIO SANDEMAN, M. D.

Londini

Medicinam feliciter facienti,

Propter

Beneficium:

DOMINO JACOBO DAVIDSON,

Ejusdem urbis,

Viro

Quo plus noto, eo plus amato;

Ob

Summam vitae integritatem

Atque

Plurima amicitiae

Indicia:

Digitized by the Internet Archive
in 2020 with funding from
Wellcome Library

H E N R I C O C L I N E,

A R M I G E R O,

Londini,

Sancti Thomae Nosocomii

Chirurgo,

Rerumque Anatomicarum Professori

Peritissimo ;

Qui

Studio omnium ejus discipulorum

Meritissimo fruitur ;

Ob

Beneficium :

D O M I N O H E N R I C O T R O T T,

Chirurgo,

Apud Taunton,

Somerfetenſi in comitatu,

Perito ;

Propter plurima,

Ab ipſo

Ejuſque parentibus

In ſe collata,

Beneficia ;

Hanc Diſſertationem

Sacram eſſe

Voluit

J O A N N E S C O X.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

ICTERO.

Flavedo cutis et oculorum; faeces albidae; urina obscure rubra, immixta colore luteo tingens.

CULLEN, G. 91.

ICTERUS, qui faciem florentissimae aetatis pulcherrimam pallore fere lethali nonnunquam foedat, saepeque speciem mortis nunquam non tetram tetriorem reddit, omni regioni commune videtur malum; neque ullus homo, utcunque aetate, vitae consuetudine, corporis constitutione, ab aliis diversus,

jaſtare poteſt, ſe nunquam eſſe amaritudinem ejus guſtatuum, ejusve impetui ſuccubiturum. Hoc igitur de morbo, quoniam obedire legibus hujusce Academiae me oportet, quibus honorum in Medicina cupidi de re medica aliquid ſcribere jubemur, breviffime diſceptare ſtatui.

H I S T O R I A.

Hujusce morbi indicium maxime conſpicuum eſt flavedo, quae in tunica oculorum albuginea, unguibus, totaque corporis ſuperficie, ſe praebens, tincturam ſuam ſenſim profundiorrem reddit, et, morbo diu perſtante, ſeſe in fibras offium duriffimorum intimas inſinuat.

Hoc phaenomenon haud raro praecedunt dolor in jecinoris regione, oppreſſionis circa praecordia ſenſus, languor, et totius corporis laſſitudo. Sanguinis plerumque velocitas admodum retardatur, aliquando tamen levis horror vel dolor ſeverus micatione arteriarum febrili comitatur. Cutis interdum aret et prurit; et nares ſubinde caloris mordacis ſenſu afficiuntur.

Saliva

Saliva autem, colore bilioso tineta, omnibus fere in os receptis nonnunquam amaritudinem largitur. Excitantur saepe nausea et vomitus; cibi appetitus deficit; vis ventriculi digestiva minuitur, et cibus in eum receptus thoracis oppressio- nem auget, cardiamque interdum dolore afficit excruciante.

Urina luteo colore corpora alba ei immissa tingit, ponit- que sedimentum, quod colorem ex rubro flavoque mistum praebet. Alvus aliquando, sed minime constanter, adstricta est; et faeces albae, tenacitatisque insolitae, foetorem notae naturae vix ullum edunt. An vero *objecta* oculos Ictero labo- rantium specie flavedinis decipiant, adhuc dubius haereo.

Quae nunc enumeravi symptomata, per decursum Icteri oc- currentia, praecipua videntur. Sed interdum, quando medi- camentorum viribus pertinaciter resistit causa morbi remota, flavedo sensim in nigritiem subviridem abit; et aeger miser- rimus, qui ex pulvinaris mollitiae nullam plane adipiscitur quietem, ut statum jucundio- rem acquirat, omni spe salutis re- mota, sese mortis amplexibus vix invitum tradit.

DIAGNO-

D E I C T E R O.

D I A G N O S I S.

Flavedo ab injuria topica exoriens, et inde sese late diffundens, qualis ab animalium venenatorum morfu accidit, quippe quae in errorem vix possit ducere, mentionem in hac Dissertatione vix sibi vindicat.

Neque porro de febre flava Indiae Occidentalis, quae causam, quod ad colorem, eandem cum Ictero agnoscit, opus est dicere.

Sola igitur, et vix illa quidem, notam discriminationis meret chlorosis, quae flavedine aliquando attaminat puellas, ad punctum temporis quo menses fluere incipiunt, forsitanque matronas, quo omnino cessant. Sed tinctura ejus quam Icteri ejusdem durationis minus est colorata; et oculi flavedinem, nisi tota corporis superficies evidenter prius sit foedata, vix unquam praebent. Neque, praeter symptomata modo memorata, ulla alia, si debilitatem excipias, chlorosi et morbo de quo nunc tractamus, communia videntur,

C A U S A E

C A U S Æ R E M O T Æ.

Notatu haud indignum mihi videtur, quod a quibusdam medicis afferitur, sedentarios nempe laboriosos, melancholicos hilaribus, foeminas maribus, Ictero esse obnoxiores. Neque tamen ullus, ab ipsa vitae origine, per stamina corporis, praedispositionem ad Icterum accipere videtur.

Causae Icteri remotae sunt, vel quae secretionem bilis nimiam inducunt; vel quae ei viam in duodenum recusant.

Inter primi generis causas sunt, secundum nonnullos, omnia emetica violentiora, et cathartica drastica, et omne quod abdominis contenta vehementius exagitat. Illa, justo majorem sanguinis quantitatem ad viscera abdominalia determinando, et ductus biliferos emulgendero, secretionem bilis praeternaturam augere putantur.

Causae alterius generis praecipuae sunt affectiones ductuum spasmodicae; jecinoris partiumque vicinarum morbi, et concretiones,

Sunt

Sunt qui afferant, ductus biliferos spasms nunquam affici, propterea quod illi neque fibras musculares oculo anatomici exhibent, neque vim contractilem, stimulo admoto, manifestant.

Alii, sententiam suam rite, me iudice, ab analogia deducentes, spasmi opinioni favent. Nam, quum vasa majora fibris motricibus in universum gaudeant; quumque de earum praesentia in vasculis plurimis, exempli gratia feminalibus, dubitari vix queat; nulla videtur ratio cur ductus biliferi iis omnino carerent. Immo fructus optimi, quos varia medicamenta ex opio conflata, in paroxysmis Icteri severioribus iterum iterumque produxerunt, spasmi notionem extra omnem dubitationis aleam posuisse videntur.

Nemo tamen unquam dubitavit, quin tumores jecinoris ipsius, pancreatis, et glandularum mesentericarum caeterarumque partium ductibus biliferis proximarum, hos possunt, eos scilicet premendo, facile reddere impervios. Quo pacto forsan et uterus gravidus et faeces induratae, saepe causae Icteri brevioris remotae fuerunt.

Anatomici nos docent, ductus ipsos per morbum praegressum adeo crassos redditos fuisse, vel etiam offi similes, ut interdum ne vestigium quidem canalıs, per quem particula bilis minutissima transeat, possit inveniri.

Sed forsan hic morbus ortum a concretionibus bilis ipsius saepissime ducit. Hujusmodi concretiones, quamvis magnitudine formaque admodum inter se diversae, tamen, quod ad earum structuram internam pertinet, aliquo modo sunt similes.

Calculo enim biliario diviso, plerumque nucleus, ex materia subfusca constitutus, sese in centro videndum praebet. Hunc radiata circumdat crystallizatio, quam iterum incrustatio subnigra, tanquam involucrum, amplectitur. Constat nullam terram in ejus compositionem intrare; tota enim inflammabilis videtur. Materia sebacea spermatis ceti, quod ad tenacitatem, similis, hujus massae biliariae esse descriptio haud valde inaccurata dicitur. Sed causa, cui attribui hic processus praeternaturalis debeat, adhuc umbris latet densissimis.

Tales bilis concretiones in vesica fellea diu manent, nulla molestia inducta, ne dicam morbo. Hae vero, corpore quomodocunque agitato, in ductum cysticum obtrusae, lateribus ductus

ductus hepatici ab earum pressura coarctatis, viam bili in duodenum facile negare possunt; vel si, quod in hac regione saepissime accidit, in ductu communi impingantur, similis obstructio in hoc ductu sequetur. Quo facto, bilis aliam viam sibi quaeret; de qua statim.

C A U S A P R O X I M A.

Si unquam secretio bilis nimia sit causa Icteri remota, absorptio lactealis pro proxima certissime erit existimanda.

Secretione bilis nimis copiosa existente, succove pancreatico deficiente, quantitas purae bilis aliquando in stomachum ascendit. De hac re, experientia olim amara mihi talia dedit testimonia, qualia Cullen accuratissimo favent dubitanti, an unquam, in nostris saltem regionibus, Icterus hoc modo inducatur. Ipse admodum puer vim bilis haud parvam saepe evomui, nec tamen unquam Ictero laboravi. Nihilo secius febris flava Indiae Occidentalis, flavusque infantum recens natorum color, nisi forsan hic melius attribuitur meconio, ostendere videntur, Icterum profluere ex hoc fonte posse.

Ductu communi impervio reddito, quomodo bilis in sanguinem iterum deducatur, utrum regurgitatione, an secretionem impedita, an absorptione lymphatica disputatum est.

De regurgitatione.—Creditum est a nonnullis, poros biliarios valvulis carere, injectionesque per ductum communem in vascula jecinoris sanguifera libere transire; et iterum vesicam biliariam esse vi contractili praeditam; unde sequetur, bilem prope pororum orificia stagnantem, quotiescunque vesica fellea in contractionem cieatur, dum ipsa et ductus hepaticus bile rigeant, non posse non regurgitare. Quantulacunque enim fuerit haec contractio, coget tamen, pro vi sua, poros bile se liberare; quia cuncta fluida summa cum difficultate impelluntur, uti spatium moli suae minus adaptatum occupent; et, si quando porta detur, qua possint irrumpere, minime modo tam indigno se tractare patiuntur.

De secretionem impedita.—Quibusdam aliis, vias esse apertas per ductum communem in jecur etiam credentibus, videntur pori biliarii suis fungi muneribus eodem modo fere ac vasa lactealia: Sicut chylus, a vasculis, quae alimentarias in vias hiant; sic bilis, illis judicibus, a vasculis in vias sanguiferas hiantibus, absorbetur. Illis enim videtur, vascula,

per quae injectiones libere transeant, hunc ipsum ob liberum permeatum, potestate mutandi indolem fluidorum per ea transeuntium, carere debere. Bilis igitur, secundum illos, modo sequente formatur.

Sanguis per jecur fluens ex abdominis visceribus derivatur. Concessum est, lienis sanguinem colorem, forsanque indolem, sibi peculiarem habere; atque sanguinem intestinorum venosum secum aliquid oleosi portare. Hi in portae vena inter se miscentur, et simul jecur intrant. Dum liquor, ex utroque sanguine conflatus, per vasa minutissima segniter movetur, particulae quaedam attractionem mutuam habentes, et in contactum venientes, revera chemice junguntur, bilemque formant; quae vascula, muci instar, oblinens, a poris absorbetur. Quando igitur evenit, ut pori biliarii contenta sua ad intestina transmittere nequeant, bilis in venas intrudatur, et via cavae per totum vitae oceanum misceatur necesse est.

Huic theoriae modo memoratae objicitur, poros, si res adeo se haberet, sanguinem in canalem alimentarium portare posse; et aliquam partem bilis vix non semper debere cum sanguine misceri, sicque Icterum perpetuum inducere.

Quibus respondetur, quod sanguis, qui in quibusdam morbis una cum faecibus ejicitur, fluere ab hoc fonte videatur; quodque ratio cur Icterus non semper inducatur, in hoc constat, bilem colore destitui, donec sanguinis massam prorsus reliquerit.

Huic tamen theoriae, una cum antea memorata, regurgitationis nimirum, objicitur ab anatomico egregio, qui absorptionem bilis lymphaticam feliciter stabilivit, et ab aliis haud parvi nominis, injectiones videri nunquam, nisi prius laesio vasorum facta fuerit, a ductu hepatico in vasa jecinoris sanguifera transire. Cum vero alterius sententiae auctores argumenta ab altera parte prolata admittere minime velint, ex omnibus sequi videtur, res factas, quae materiam in clariorem lucem evehant, adhuc deesse.

Hoc loco exemplum, licet iterum atque iterum narratum, non possum, propterea quod de vulgari ejus applicatione mens dubitat, non iterum narrare. McLurg certiores nos reddit, hominem, bilis redundantiam habentem, semper post vomitum Ictero laborasse. Nescio hoc phaenomenon utrum absorptioni, an regurgitationi, debeat attribui. Si enim absorptioni, interrogabitur, cur eadem res, nempe exuberantia bilis,

lis, quae mihi aequae ac illi accidit, non eundem gigneret effectum, scilicet corporis flavedinem, quae eum semper me nunquam post vomitum invasit? Cur porro non aequae accidit ante vomitum? Emeticum enim in utroque casu ad ventriculum a bile liberandum exhibitum erat. Nonne nobis licet concludere, pressuram in vomitus actione cystidi felleae datam, bilis regurgitationem affecisse? Rationi nunc datae libenter accederem, si ex illa possem explicare, cur eadem pressura mihi Icterus non dederit. Haec res igitur, ex ejus natura explicatu difficilis, posterorum investigationem flagitat.

De absorptione.—Sed absorptioni bilis per vasa lymphatica, celeberrimi Monro experimenta, magna cum cura instituta, magnopere favent.

Nemo, cadaverum inspectionis vel minime peritus, ignorat, vasa hujusmodi numerosissima ex vesica fellea oriri. Neque credendum est, Illum sapientissimum naturae auctorem, quem tota humana fabrica tam maxime laudat, hisce vasculis non ubique munus salutare homini dedisse. Et notum est, illam aquam absorbendo, ideoque bilem inspissando, quantitatem illius fluidi majorem, quam quovis temporis puncto et dato spatio vesica fellea aliter continere possit, augere; quo pacto,

si quando obstructio minus permanens acciderit, nulla injuria sequitur.

Anatomicus autem egregius, supra dictus, demonstravit, illa, vasa aliquando bilem ipsam absorbere. Ex ejus experimentis unum satis ad rem stabiliendam erit. Ductum canis cholidochum per ligaturam constrixit, et aliquot post dies, flavescentibus animalis oculis, abdomen ejus vivi aperuit, vasaque jecinoris et vesicae felleae lymphatica, liquore bilioso distenta ubique invenit. Unde absorptionem lymphaticam inter causas Icteri proximas esse referendam liquido apparet; minime vero eam solam existere sequitur, aut etiam vero simile videtur.

EXPLICATIO SYMPTOMATUM.

Flavedo ista, qua tota corporis superficies attaminatur, a bile per rivulos sanguinis minutissimos circumeunte, et sese undique in texturam cellularum diffundente, certissime pendet. Eadem *ori* amaritudinem, *urinaeque* colorem, communicat; et, si unquam *objecta* oculos Ictero laborantium specie flavedinis deceperint, id quoque eidem, bili nimirum oculorum humoribus

ribus commisto, attribuendum foret; ejus autem defectus procul dubio *faeces* albidas solitoque tenaciores reddit.

Sicut bilis stimulo est intestinis, et stimulus eis applicatus omnibus systematis partibus facile communicatur, hoc stimulo negato, intestina torpida evadant, et indoles eorum sese per totum corpus diffundat necesse est; inde *languor*, *lassitudo*, *lentiorque arteriarum micatio*.

Pruritus, ab irritatione, quam bilis in nervos cutaneos facit, *dolorque* in jecinoris regione a concretionis bilisve distentione, origines ducunt; qui dolor etiam, a diaphragmatis descensu auctus, respirationem plenam impedire creditur, ideoque *oppressionis* circa praecordia sensum inducere. *Vomitio* vero ab aliquo inexplicabili consensu ventriculum inter et partes laborantes pendere fertur.

P R O G N O S I S.

Si morbus ortum suum a nimia bilis secretionem duxerit, nisi aliud malum ei fuerit adjunctum, plerumque non diuturnus
erit;

erit; si ex faecibus induratis aut spasmis, quum harum causarum repugnantia vix talis sit, qualis vinci facile non possit, neque tum diu manebit; si a concretionibus biliariis, (quod suspicari licet, quum aeger dolore acuto dextri hypochondrii eunte redeunteque affectus fuerit) tum quoniam illae vel nimis ingentes, ad iter per ductum faciendum, esse possunt, vel nimis ductus tunicis adhaerere, quo medicamentorum ope removeantur, plus dubitationis habebit morbi terminatio; quoties tamen concretiones una cum faecibus evacuantur, salutem haud longissime abesse indicatur: Si a jecinoris partisve adjacentis schirrositate, aut ductuum ossificatione, (haec autem in causa suspicari possunt, quum dolor hypochondrium dextrum diu, priusquam morbus erat conspicuus, occupavisset, vel symptomata sine intermissione in pejus ruant), tum timendum est, aegrotum brevi ad umbras esse abiturum. Nihilominus, secundum aetatem aegroti viresque, et morbos diversi generis comitantes, periculum semper erit existimandum.

R A T I O

R A T I O M E D E N D I.

Si Icterus a secretionē bilis exuberante unquam gignitur, contentis intestinorum mitissimi laxantis ope evacuatis, diluentia tepida acrimoniam biliariam possunt obtundere, eique intestina erodendi facultatem negare. Caloris augmentum, validaque corporis exercitatio maxima cum cura vitentur, fiatque determinatio sanguinis ad corporis superficiem modo quo calor in universum quam minime augeatur.

Quum morbus a via bili in duodenum negata, ob aliquid ductus obstipans prementive, oriatur, duae sunt curatoriae indicationes, nempe, *ductus a materia eos obstipante liberare,— causamque eos prementem remove.*

1. *Ductus a materia eos obstipante liberare.* Quando causa latet remota, nobis sperare licet, morbum a levissima pendere.

Faeces fortasse induratae interdum bilem in ductu communi stagnare faciunt. Quando hac a causa pendet morbus, nihil, nisi ut promoveatur motus intestinorum peristalticus, necessarium videtur, quod per medicamenta purgantia affici potest. Haec vero remedia, si non statim effectus salubres, bilem nempe dejiciendo, produxerint, ab eis erit abstinendum, scilicet, quia frequens eorum usus, quum fortio-rem obstructionem vincere nullo modo possint, debilitatem perniciosam nunquam non inducant. Hac igitur de re, purgantia perraro semperque cautissime sunt adhibenda. Vix tamen necessarium est dicere, statum intestinorum, per totum morbi decursum, attentionem medici assiduam, sibi jure optimo vindicare. Quum enim bilis ex toto deficitur, nisi aliquid stimulantis vice bilis intestinis sit applicatum, faeces aliquando suo tempore dejici non possunt; quapropter aloes vel alia hujusmodi, pro re nata, praescribenda sunt. Quod si haec votis parum responderint, tum e caeteris mali causis eam suspicari licet, quae priorem quoad levitatem sequitur, scilicet,

Spasmus ductuum.—Ad quem resolvendum, foci regionis epigastricae, balnea calida, sanguinis missiones, et, quod instar omnium esse videtur, opium, summum fructum, secundum plurimorum medicorum experientiam, promittunt. Proxima

conjectura, malo post usum medicamentorum modo recensitorum perstante, biliosas cadet in

Concretiones.—Ad has vero intra corpus solvendas nihil huc usque quod adhibere possimus inventum. Restat igitur ut transitum earum per ductus pro virili promoveamus. Hoc, omnium consensu, ope emeticorum optime perficitur. Sed Cullen noster experientissimus circa usum eorum duas cautelas dedit; *primam*, semper mitioribus uti; *alteram*, ab usu eorum omnino abstinere, si quando collegerimus ab aegroti doloribus saevioribus, vel concretionem esse ingentem, vel minitari jamve induxisse inflammationem. Tum enim potius ad fatus, enemata laxantia, sanguinis detractionem, &c. confugiendum est. Si omnia nostra conamina fuerint irrita, tum pessimum quodque timendum est, nihilque restabit nisi quovismodo nitamur,

2. *Causam ductus prementem remove.*—Quando *uterus gravidus* in causa est, sola prodest patientia; nisi forsan aliquando laxantia, ad dejectionem faecum promovendam, vices bilis possint supplere.

Ubi *pressura* a glandulis induratis fit facta, spes medelam afficiendi valde minuetur. Remedia tamen fortasse non desunt, ad leviores glandularum pressuras removendam adaptata. Laudantur a nostro celeberrimo Home varia deobstruentia, inter quae cicuta hydrargyrusque principes creduntur; neque omnino desperandum, quum indies plus fructus capiamus ex usu eorum, quin futuris seculis remedia, ad curationem Icteri ex toto accommodata, inventa fuerint.

Quum ab *ossificatione* ductuum pendet morbus, tum credendum est, incitatis passibus aegrotum ad illam perfectam tranquillitatem festinare, quae soli sepulchro competit; vixque est, aut ne vix quidem, in arte salutifera nostra per quod ejus cursus possit cohibere.

Proposito confecto, omnibus Edinensi in Academia Medicinae Professoribus gaudeo hanc occasionem mihi contigisse debitas agendi gratias, ob curam assiduam ac peritam, quam in me arte salutifera imbuendo adhibuerunt; quibus, in toto terrarum orbe, vix alii Praeceptores artis Medicae peritiores

hodie

hodie invenientur,—quos inter celeberrimos, Doctorum BLACK, GREGORY, RUTHERFORD, ob diversi generis beneficia, semper grata mente recordabor.

Gratiae autem Joanni Moncrieff, Armigero, egregio Pharmacopolo Edinensi, maximae debentur; nec non Gulielmo Nelson, Chemico ejusdem loci ingenioso; quorum uterque sua sponte copiam mihi suam officinam adeundi, per biennium dedit.

Neque amicitiam Caroli Stewart, M. D. Edinburgi medicinam feliciter facientis; neque amicitiam Caroli Webster, M. D. artem chemicam eadem in urbe feliciter docentis, unquam obliviscar.

Omnia autem bona jubeo Andreae Fyfe, Anatomico admodum ingenioso; ejusque cognato, Jacobo Williamson, juveni omnium artis salutiferae studiosorum amicitia digno, qui, quamvis oculis captus, mente bonis literis imbuta, scientiaque medica bene praedita, fruitur.

Vosque, Gulielme Okely *Northamptoniensis*, Roberte Heron *Gallovidiensis*, Gulielme Tattersall *Lancastriensis*, Gulielme Nelson

Nelson *Edinburgensis*, Doctor Henrice Hodgson *Lincolniensis*,
Jacobe Miller *Perthensis*, David Sweet ex insula *Vectis*, socii
carissimi, quibuscum me in aeternum vitam hacce multo beatio-
rem victurum spero, valete; et credite, quod quotiescunque
audiverim, vos et homines juvando, et virtutes generi huma-
no tam utiles colendo ac disseminando, vita fructuosa ideoque
venerabili frui, id mihi semper exquisitae fore voluptati;
propterea quod tutissime colligere exinde potero, vos esse fe-
lices moxque feliciores evasuros.

F I N I S.

